

Показателъ на образованостъ и интелигентностъ въ турско време на гражданството въ Горна-Орѣховица е многобройността на свещеницитѣ му. По-видни такива можемъ да изброимъ: попъ Христо, попъ Стефанъ, попъ Велизаръ, попъ Георги¹⁾, попъ Петрушъ, попъ Парашкева, попъ Иоси, попъ Петко, попъ Тодороолу, попъ Ионко²⁾, попъ Петъръ, всички отъ които сж служили презъ турското робство въ Горна-Орѣховица.

Фиг. 17. Боби Бобевъ,
кметъ на града (1894—1895 г.).

Отъ участниците въ обществени работи до освобождението ни, сж били чорбаджиитѣ и старейшинитѣ на тогавашното село Орѣховица: хаджи Сотиръ Петковъ³⁾ (1818—1891 г.), хаджи Пенчо, хаджи Илия Петковъ (1814—1838 г.), който е завещалъ на църквата „Св. Петъръ“ въ 1879 г. всичкитѣ си средства и цѣлия си имотъ; Панайотъ Стефановъ Станчевъ, Попъ Тодороолу, Симо чорбаджи, Панайотъ Киряковъ, хаджи Христо Чартазана, хаджи Рачо Рачовъ, Атанасъ х. Ивановъ Браздата, х. Лозароолу, х. Лазаръ х. Христовъ и др.

Въ архитектурно отношение градътъ е билъ малъкъ — улици криви

и тѣсни, а много отъ тѣхъ глухи и тъмни изкривени стари калдарѣми. Строежа на всичкитѣ кѣщи е билъ или дървенъ — на най-старитѣ, или — паянтови, запълненъ съ керпичи и облицовка съ тънки тухли⁴⁾. Цената на времето, преди освобождението, въ Горна-Орѣховица, поселенъ въ по-големата си частъ отъ търговци и еснафи, е

1) Пръвъ свещеникъ въ църквата „Св. Апостоли“, споредъ запазенитѣ кондики, е билъ Григорий иеромонахъ, който служилъ отъ 1819 до 1874 г. Той преживѣлъ страшнитѣ чумави години въ Г.-Орѣховица презъ 1826 и 1835 год. Следъ него идватъ калугеритѣ отъ Светогорския манастиръ: Гавраилъ и Милетий, които служатъ до 1868 год. Тѣ първи отдѣлятъ циганитѣ отъ енорията си въ отдѣленъ сплъкъ, въ който ги записали — копти. Следъ тѣхъ идва свещ. Георги Николовъ (1831—1907 г.), самоукъ, чираче на х. Сотира, което знаело да четѣ само на грѣцки. Въ 1869 година тукъ се издаватъ вече